

NPU 18 020; Zn

Indikation

Kontrol af patienter på parenteral ernæring, patienter med langvarig diaré, patienter i behandling med penicillamin og ved zinkterapi. Udredning af dårlig sårheling, malabsorption, zinkmangel hos spædbørn og mistanke om zinkforgiftning.

Patientforberedelse

Bemærk at prøvetagning efter et måltid kan give 10 - 20 % lavere værdier.

Prøvemateriale

Blod i specielle rør til spormetaller uden antikoagulans (tørglas).

Blod i specielle Natrium-heparin-rør til spormetaller kan også anvendes.

Serum afpipetteres til specielle zink-frie minisorbglas eller til afpipetteringsglas fra Hettich nr. 92606 med prop nr. 371121 fra Hettich inden 2 timer.

Analysemateriale

2 ml serum

Hæmolyse giver falsk forhøjede værdier.

Forsendelse

Afpipetteret serum med almindelig post

Holdbarhed

3 døgn ved 20°C; 7 døgn ved 4°C; 1 år ved -20°C

Laboratorium

Klinisk Biokemisk Afdeling, Regionshospitalet Randers

Svartid

2-3 dage

Referenceinterval

10 - 19 µmol/L

Fortolkning

Forhøjede værdier ses af og til ved porfyri. Zinkforgiftning kan ses hos svejsere og metalarbejdere pga. indånding af zinkdampe.

Lave værdier kan skyldes zinkmangel eller en forskydning af zink til det ekstravaskulære rum. P-Zink skal altid relateres til P-Albumin, da alle tilstande, som giver nedsat P-Albumin, også vil medføre et fald i P-Zink. Behandling med metalbindende medikamenter (fx Penicillamin) og kortikosteroider kan sænke værdien. Thiazider øger zinkudskillelsen og sænker P-Zink.

Lave niveauer ses fx ved inflammatoriske tarmsygdomme, malnutrition, herunder parenteral ernæring uden tilstrækkeligt zinktilskud, malabsorption, maligne sygdomme, svære brandskader, SLE. Renalt zinktab og dermed lavt P-Zink ses også ved lever-sygdomme, kronisk alkoholisme, katabolske sygdomme og dårligt reguleret diabetes. Spædbørn i hurtig vækstfase kan udvikle zinkmangel, da brystmælk er zinkfattigt. P-Zink kan i nogle tilfælde være normalt, selvom der foreligger en mangeltilstand. I tvivls-tilfælde kan man eventuelt bestemme udskilleleshastigheden af zink i urinen, men må ellers basere diagnosen på det kliniske billede.

Revideret: 01-08-2011

